

Finansdepartementet

Yttrande över slutbetänkandet Reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114)

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över slutbetänkandet Reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114).

Sammanfattning

Slutbetänkandet Reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114) behandlar fyra områden. *Effektiv styrning* som föreslår kombinationer av styrmedel för nationella digitala tjänster, *statlig elektronisk identitetshandling* för att säkerställa en individs grundidentitet, *gränsöverskridande användning av elektroniska identitetshandlingar* samt *mina mina meddelanden* som är en basstruktur för säkra elektroniska meddelanden.

Region Östergötland är positiv till slutbetänkandets innehåll och särskilt förslaget att privata utförare av kommunala angelägenheter ska få ansluta sig till basstrukturen *mina meddelanden*. Region Östergötland anser att det är fortsatt viktigt med förtydliganden vad gäller områdena *informationssäkerhet*, *elektroniska identitetshandlingar* samt *finansieringsprinciper*.

Bakgrund

Reboot – omstart för den digitala förvaltningen (SOU 2017:114) är slutbetänkandet av utredningen om *effektiv styrning av nationella digitala tjänster* som regeringen beslutade om den 19 maj 2016. Bakgrunden till utredningen är bland annat att Statskontoret och E-delegationen i olika utredningar framfört att Sverige visar sämre resultat i internationella mätningar inom e-förvaltningsområdet. E-delegationen konstaterade i sitt slutbetänkande (SOU 2015:66) att offentlig sektor är i behov av att mobilisera samverkan kring gemensamma digitala lösningar.

Överväganden

Digitalisering är centralt för Region Östergötlands arbete med att effektivisera och utveckla sina verksamheter. I Region Östergötlands strategiska plan lyfts digitaliseringens möjligheter inom hela verksamheten. Region Östergötland ska utveckla sitt arbete med att ta till vara digitaliserings möjligheter för att både samhällsaktörer, medborgare och patienter ska få bättre/lättare tillgång till Region Östergötlands verksamheter samt för att underlätta och effektivisera de interna arbetsprocesserna. Principen *digitalt först* ska vägleda, vilket innebär att

digitala tjänster ska vara förstahandsval för kontakter med Region Östergötland då det är relevant och lämpligt.

För att medborgares perspektiv ska stå i centrum fordras ett samlat ramverk och Region Östergötland välkomnar därför ambitionen att skapa en effektiv styrning av utveckling, implementering och förvaltning av nationella digitala tjänster och elektronisk identitetshantering.

Kapitel 5 – Effektiv styrning av en samverkande förvaltning

Region Östergötland instämmer i förslaget om att digitaliseringsmyndigheten tilldelas särskilda anslagsmedel för frivillig samverkan mellan olika aktörer. En nationell och regional samverkan är en förutsättning för ett lyckosamt digitaliseringsarbete. Detta uttrycks bland annat i den digitala agendan för Östergötland och dess fokusområde *Digitalt stöd inom offentlig verksamhet*.

Kapitel 7 – Mål för den offentliga förvaltningens digitaliseringsarbete

En av de största utmaningarna för verksamhetsutveckling, handlar om att digitaliseringen ofta skär genom verksamheten på ett icke-traditionellt sätt. Det kan till exempel innebära att investeringarna och vinster inte uppstår inom samma organisation. Region Östergötland betonar vikten av metoder för mätbarhet i fortsatt utveckling, implementering och förvaltning. Det viktigt att måtten blir mätbara på ett hanterbart sätt samt att nyckeltal inte utformas så att digitaliseringen blir ett självändamål i sig.

Region Östergötland delar målbilderna i slutbetänkandet men att formuleringarna kan tolkas som att säkerhet och kvalitet står i motsatsförhållande till varandra. Begreppet informationssäkerhet bör tydligare förenas i begreppet kvalitet.

Region Östergötland ställer sig positiv till förslaget om en nationell harmonisering genom att rekommendera fullmäktige i kommuner och regioner att utforma egna mål i samma anda som de mål som slutbetänkandet föreslår på nationell nivå.

Region Östergötland välkomnar slutbetänkandets tvärsektorieella perspektiv på informationssäkerhet, liksom att regeringen ska inleda ett arbete att samordna och strukturera styrning i dessa processer.

Kapitel 8 – En övergripande plan – ett ramverk – för förvaltningsgemensamma funktioner

Region Östergötland delar åsikt i förslaget att regeringen bör förnya avsiktförklaringen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting avseende digitalisering och IT så att den ligger i linje med utredningens förslag. Detta kan göras genom uppdrag till den nya digitaliseringsmyndigheten. När

hela den offentliga sektorn arbetar mot samma mål stärks förutsättningarna för att exempelvis skapa standardiserad tillgång till information och öppen data, vilket kan få regionala tillväxteffekter genom innovation och företagande.

Kapitel 9 – Informationssäkerhet – en naturlig del i digitaliseringen

Region Östergötland är positiv till utredningens förslag gällande nyckeltal, rättsliga krav samt tillsyn kopplat till informationssäkerhet, men efterfrågar förtydliganden. Slutbetänkandet föreslår att regeringen tar fram lagkrav på att samtliga offentliga myndigheter ska införa ledningssystem för informationssäkerhet. Region Östergötland framhåller att sådana lagkrav redan finns inom hälso- och sjukvården. Region Östergötland lyfter att det förutom slutbetänkandets förslag på ledningssystem även borde finnas rättsliga krav på kontrollfunktioner, det vill säga att offentliga myndigheter ska ha en oberoende funktion för ledning, samordning, riskkontroll och följande av regler avseende informationssäkerhet.

Slutbetänkandet bedömer att samtliga myndigheter bör omfattas av en, för hela den offentliga förvaltningen, gemensam reglering gällande tillsyn av informationssäkerhetsarbetet med tillhörande incidentrapportering. Region Östergötland framhåller vikten av kartläggning och analys genomförs av vilka konsekvenser framtida förslag innebär för regioner, särskilt inom hälso- och sjukvårdsområdet.

Kapitel 10 – Förvaltningsgemensamma digitala funktioner och elektronisk identifiering

Region Östergötland är positiv till slutbetänkandets bedömningar men att ytterligare beaktande behöver tas avseende konsekvenserna av implementering av digitala identiteter. Offentlig förvaltning använder idag digitala certifikat på flera olika sätt och har byggt en omfattande infrastruktur på interna regelverk. Det behöver även förtydligas hur reservhanteringen av identitetshandlingar ska utformas i det läge funktioner slås ut.

Kapitel 12 – Statlig elektronisk identifiering

Region Östergötland delar förslagen kring statlig elektronisk identifiering och principerna för utfärdande av identitetshandlingar.

Region Östergötland ser positivt på förslaget att digitaliseringsmyndigheten ges i uppdrag att arbeta fram olika begrepp för att beskriva elektroniska identifieringshandlingar på olika tillsnivåer. Om olika begrepp ska användas måste det dock säkerställas att det blir tydligt för en slutanvändare vad begreppen står för.

Ledningsstaben
Niklas Guss

2018-04-09

Dnr: RS 2018-63

Kapitel 15 – Arbetstagare, student, ställföreträdare och elektronisk identifiering

Slutbetänkandet bedömer att arbetstagare inte ska använda sina privata elektroniska identitetshandlingar i tjänster. Region Östergötland är mycket tveksam till denna reglering eftersom behovet av olika typer av identifiering kan vara nödvändig för full tillgång av olika tjänster.

Kapitel 21 - En lag om infrastruktur för digital post

Region Östergötland är positiv till förslaget att privata utförare av kommunala angelägenheter ska få ansluta sig som avsändare i *mina meddelanden*. Detta innebär att *mina meddelanden* har förutsättning att utvecklas till en större samhällsfunktion.

Utredningen gör bedömningen att det inte behövs någon nationell bestämmelse som ger rätt att behandla känsliga personuppgifter inom lagens tillämpningsområde och bedömer att undantagen i dataskyddsförordningen är tillräckliga. Region Östergötland önskar i sammanhanget peka på att vad beträffar hälso- och sjukvårdsområdet finns en särskild särreglering gällande hantering av patientuppgifter och särskilt avseende e-post.

Kapitel 22 - Konsekvensanalyser

Region Östergötland hade gärna sett att slutbetänkandet hade inkluderat någon form av estimat för kostnaden att anpassa befintliga tjänster/funktioner till det föreslagna. Detta gäller inte minst att genom säkerhetsgranskningar säkerställa att de tjänster/funktioner som ska anslutas möter ställda informationssäkerhetskrav.

Mats Johansson
Regionstyrelsens ordförande

Krister Björkegren
Regiondirektör